

2013W1005(3)

20 september 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters van het arme
Kind Jezus P.I.J.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014. Op 20 januari 2015 is bij de griffie een reactie, d.d. 16 januari 2015, op het klaagschrift ingekomen van mr. J. Goumans, advocaat van de Congregatie van de Zusters van het arme Kind Jezus P.I.J.

Op 18 mei 2016 is bij de griffie een vervangend klaagschrift ontvangen van klagster. Op 23 juni 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klagster is verschenen met haar vertrouwenspersoon mevrouw [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Viellevoye-Geers. Namens de Congregatie zijn verschenen Zuster [naam], overste, en mr. J. Goumans.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klagster werd in 1960 na een uithuisplaatsing in het internaat de [naam] geplaatst. Aangeklaagde had de leiding binnen het internaat. Klagster is in de periode 1961 tot en met 1965 in het internaat veelvuldig seksueel misbruikt door aangeklaagde. In de periode van 1970 tot en met 1972 is klagster eveneens seksueel misbruikt door aangeklaagde. In deze periode vond het misbruik plaats in een dependance van [internaat], te weten in [dependance].

De periode van 1961 tot en met 1965

Klaagster plaste tot haar 14^e jaar iedere nacht in bed. Klaagster kreeg daarom iedere ochtend straf van aangeklaagde. Ze werd met haar hoofd in de urine geduwd. Ook moest klaagster mee naar de badruimte waar ze in een blauw badje werd gezet en onder ijskoud water werd gehouden. Aangeklaagde waste klaagsters borsten, buik en billen. Dat ging heel hardhandig. Ze ging met haar vinger tegen de vagina van klaagster aan. Ze begon lief maar ze deed ook gemeen. Ze kneep ook. Het duurde niet lang. Afdrogen ging ook hardhandig. Er zat niets liefs bij. Klaagster was altijd alleen als het gebeurde. Het gebeurde dagelijks.

Ook werd klaagster 's nachts door aangeklaagde van de slaapzaal gehaald om mee naar de chambrette van aangeklaagde te gaan. In aangeklaagdes chambrette ging aangeklaagde weer de vagina van klaagster strelen. Dit gebeurde tientallen malen.

De periode van 1965 tot en met 1970

Klaagster ging naar [dependance], waar aangeklaagde inmiddels werkzaam was. Al vrij snel na aankomst kwam aangeklaagde 's nachts naar klaagsters slaapkamer. Ze ging met haar handen onder de dekens en in de onderbroek van klaagster. Klaagster was heel bang en deed alsof ze sliep. Dit gebeurde minstens eens per week.

Ook met douchen kwam aangeklaagde weer. Ze waste de borsten, billen en vagina en raakte deze ook aan. Dit gebeurde met tussenpozen wekelijks. Verder is klaagster veelvuldig slachtoffer geworden van diverse mishandelingen door (onder meer) aangeklaagde.

2.2. Het misbruik heeft enorme gevolgen gehad op het verdere leven van klaagster. Klaagster had een lage eigenwaarde en was kwetsbaar voor verder misbruik. Ook heeft ze geleerd dat ze geen 'nee' mocht zeggen. Klaagster heeft van 1972 tot en met 1974 in een gesloten instelling gezeten van de [naam]stichting. Klaagster heeft grote psychische problemen gekend en heeft tweemaal gepoogd om zich te suïcideren. Klaagster is behandeld voor depressieve stemmingsklachten en posttraumatische stressstoornis. Klaagster kan en durft zich niet te hechten aan mensen en liefdesrelaties zijn problematisch.

Klaagster schaamt zich nog steeds voor wat haar is overkomen en ze wil niet worden gezien als iemand die anders is. Daarom weten klaagsters dochters en hun vader niets van het misbruik. Klaagster is bang om afgewezen te worden en is bang om niet geloofd te worden. Klaagster heeft een verwrongen beeld van seksualiteit. Relaties met mannen waren slechts zuiver seksueel, klaagster had immers geleerd om aardig gevonden te worden door seksuele handelingen toe te laten. Klaagster herbeleeft nog vaak ogenblikken uit haar jeugd. Klaagster durfde pas vanaf haar 52^e jaar haar ogen dicht te doen tijdens het douchen. Pas toen ervoer ze dat ze niet continu op haar hoede hoefde te zijn.

2.3. Klaagster wil erkenning dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. Ook wil ze dat spijt wordt betuigd door de Congregatie en dat ze een passende financiële vergoeding krijgt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde had een leidinggevende functie binnen [internaat]. De Congregatie kan de aan aangeklaagde verweten feiten niet als juist erkennen. Er is door klaagster geen enkel bewijs of steunbewijs overgelegd zodat de aan de verwijten ten grondslag gelegde feiten niet kunnen worden geverifieerd. Mochten de aan aangeklaagde verweten feiten zich inderdaad hebben voorgedaan, dan biedt de Congregatie haar oprechte verontschuldigen daarvoor aan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet

verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Er moet onderscheid worden gemaakt tussen de twee door klaagster genoemde periodes.

De periode van 1961 tot en met 1965

De Klachtencommissie staat ten aanzien van handelingen zoals klaagster heeft gesteld, die in bad zouden hebben plaatsgevonden, voor de vraag of deze zijn te kwalificeren als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Het op hardhandige wijze optreden en controleren of alles schoon is, heeft een geweldscomponent, maar dit valt op zichzelf niet zonder meer onder seksueel misbruik. Klaagster heeft in het klaagschrift laten optekenen dat aangeklaagde met haar vinger(s) in de vagina van klaagster ging. Echter tijdens de mondelinge behandeling van de klacht heeft klaagster verteld dat aangeklaagde aan de vagina voelde. De Klachtencommissie kan de aan aangeklaagde verweten handelingen niet kwalificeren als seksueel misbruik in de zin van de Procedure, nu er geen bijkomende omstandigheden zijn gebleken op grond waarvan redelijkerwijs gesproken moet worden van door aangeklaagde verrichte handelingen die kennelijk niet een louter hygiënisch doel hadden.

De periode van 1965 tot en met 1970

De Klachtencommissie stelt vast dat de handelingen van aangeklaagde, mede gelet op de leeftijd van klaagster ten tijde van die handelingen, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klaagster aangaande het misbruik in de laatstgenoemde periode is op de Klachtencommissie oprecht en authentiek overgekomen. In de thans voorliggende zaak echter, zijn de steunverklaringen die namens klaagster zijn overgelegd te algemeen en te weinig concreet om bij te kunnen dragen aan de aannemelijkheid van de klacht ten aanzien van aangeklaagde. Klaagster heeft, blijkens de verklaringen, enkel aan derden verteld dat zij seksueel misbruikt is. Waar het misbruik uit bestond en door wie het misbruik zou zijn gepleegd, heeft klaagster niet vermeld. De Klachtencommissie ziet niet aan het motief voorbij dat klaagster hiervoor heeft gehad met betrekking tot een van de verklaringen. Ten aanzien daarvan is klaagster van oordeel dat het aan derden noemen van een naam weinig toevoegt aan haar verhaal. De Klachtencommissie moet echter aan het aangevoerde zogenoemde steunbewijs voldoende concrete en inzichtelijke gegevens over aangeklaagde en het haar toegeschreven gedrag kunnen ontlenen om tot aannemelijkheid van het relaas van klaagster te kunnen komen. Die gegevens ontbreken in dit geval. Ten aanzien van de periode 1965 tot en met 1970 heeft de Klachtencommissie moeten constateren dat een andere klacht (nr. 2023W1004(1)) jegens aangeklaagde, welke klacht als steunbewijs had kunnen dienen, bij advies van heden niet gegrond is verklaard.

4.4. Gelet hierop heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie van de Zusters van het Arme Kind Jezus de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 september 2016 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. L. Erfmeyer, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.